

Szakmai beszámoló a Magyar Tudomány Napja Partiumban 2023 konferencia megvalósításáról

A Magyar Tudomány Napja Partiumban elnevezésű multidiszciplináris rendezvény 2023. november 10-én került megrendezésre Nagyváradon. A nagyszabású konferencia helyi fő szervezői a Partiumi Keresztény Egyetem, Partiumi Területi Kutatások Intézete, alapítója dr. Szilágyi Ferenc dékán, a Sapientia Varadiensis Alapítvány elnöke, dr. habil. Fleisz János voltak.

2023-ban – először – főszervező volt az Erdélyi Múzeum-Egyesület és a Kolozsvári Akadémiai Bizottság is. A MTA Magyar Tudomány Ünnepe 2023, illetve a Magyar Tudomány Napja Erdélyben 2023 rendezvénysorozat keretében létrejött esemény címe *Demográfia, etnikai viszonyok és folyamatok* volt. Fő célkitűzése, hogy a partiumi térségben a magyar tudományosság fóruma legyen, tükrözve a területi eredményeket, megvalósításokat. Az érintettek köre főleg egyetemi oktatók, kutatók, tanárok, mérnökök, egyetemisták, a magyar tudománnyal kapcsolatba kerülő más értelmiségiek, egyéb érdeklődők.

A rendezvény előkészítése félévvel előbb megkezdődött a programterv kialakításával, egyeztetésével, a magyar tudományosság csúcsintézményei vezetőinek megkeresésével, a plenáris előadók kiválasztásával, megkeresésével, majd pedig felkérésével. A jelentkezés a szekciók programjaira a rendezvény honlapján szeptembertől, regisztráció által történt. Az egész napos tudományos rendezvény, mint 2017 óta minden évben, 2023-ban is több olyan programpontot is magába foglalt, amelyek akár egyedül is megfelelnének egy tanácskozásnak. Az előadások véglegesítése, előzetes programba illesztése után a konferencia konkrét megszervezésére került sor, így előkészületek történtek az előadók utaztatása, szállása, étkezése, megrendelése, biztosítása érdekében, a konferencia helyszínének előkészítése, a kávészünet helyének kijelölése és a termek berendezése, hangosítás, vetítő és vetítővászon beszerzése ügyében és így tovább. A meghívók és a plakátok elkészítése számítógépes, illetve fénymásolt formában, a honlapra való feltevése, majd e-mailen való kiküldése, a sajtó értesítése, meghívása és a konferencia programjának sajtóban való közlése. Az előadók egy kisebb része előző este megérkezett, számukra gondoskodni kellett a szállásról és étkezéssel. Aznap este részletes megbeszélésre került sor a szervezési problémákkal kapcsolatban.

A konferencia az előzetes tervek szerint folyt le. Dr. Pálfi József, a PKE rektorának megnyitója után, köszöntőbeszédet hangzottak el előbb a házigazda főszervezők részéről, majd a meghívottak képviselőjében dr. Morvai Tünde, MTA Magyar Tudományosság Külföldön Elnöki Bizottság osztályvezetője, dr. Bitay Enikő akadémikus, az Erdélyi Múzeum -Egyesület elnöke, dr. Nagy László akadémikus, a MTA Kolozsvári Akadémiai Bizottság

elnöke, illetve dr. Tóth Zoltán, a budapesti Károli Gáspár Református Egyetem dékánja részéről. Ez után, mivel az idei rendezvény meghívottja a Debreceni Egyetem volt, debreceni szakemberek tartalmas plenáris előadásai következtek: dr. habil. Kun András István (tanszékvezető egyetemi docens, Debreceni Egyetem, GTK): *Magyarországi munkaerőpiaci tendenciák és ezek hatása Debrecenre*, dr. Szilágyi Zsolt (adjunktus, Debreceni Egyetem, BTK, Történelemtudományi Intézet): *A Kárpát-medencei humán tőke és vállalkozói környezet területi egyenlőtlenségei a 19-20. század fordulóján* és dr. Pénzes János (egyetemi docens, TTK, Földtudományi Intézet): *A roma népesség lélekszámának alakulása Északkelet-Magyarországon – tendenciák és dilemmák* címmel tartott előadást. Ezalatt folytak a rendezvény szerves részét képező VI. Partiumi multidiszciplináris konferencia online szekcióinak munkálatai, amely 5 panelben: Egészségtudomány, demográfia, munkaerőpiac, Környezet- és egészségtudomány, biológia, Gazdaság- és regionálistudomány, geopolitika, Népesség- és településföldrajz, Társadalom, oktatás, multidiszciplinaritás, összesen 45 prezentációt jelentett. Előnye az volt, hogy távolabbról, illetve például a Kárpátaljáról is be tudtak kapcsolódni kutatók.

A kávészünet után a *Staféta*, a PKE nagyváradi tudományos diákfolyóirata bemutatása, majd a jelenlévő szerzőknek való ünnepélyes átadása következett, utána a Partiumhoz kötődő kiadványok bemutatása keretében a Debreceni Egyetem professzorai, dr. Tóth Valéria Bihar megye történeti etimológiai szótárát, míg dr. Hoffmann István a Magyar Nemzeti Helynévtár Programot mutatták be. Két együttműködési szerződés aláírására is sor került, az egyik a PKE Fényes Elek és DE Hatvani István Szakkollégiumai között, a másik PKE és a DE Magyar Nemzeti Helynévtár Program között.

Első alkalommal adtuk át 2023-ban a Partiumi Tudományos Díjról szóló Emléklapot, amelyet dr. Rácz Szilárd, a Magyar Regionális Tudományi Társaság titkára kapott meg, a partiumi tudomány fejlesztésében kifejtett folyamatos tevékenységéért.

A meghívott előadók és a regisztrált résztvevők közös ebéden vettek részt, ahol összegezték a rendezvény addigi tanulságait és tárgyaltak a következő évi konferenciáról és együttműködésről.

A délutáni program különösen gazdagra sikerült, öt szekcióban: Regionális tudomány, Gazdaságtudomány, Pedagógia, Oktatás, Történelemtudomány, Néprajz, Társadalomtudomány, Multidiszciplinaritás összesen mintegy 55 előadás hangzott el, nagyon változatos témakörökkel. Mindegyik szekciót elismert szakemberek moderálták, az előadók között pedig többségében már kiemelkedő eredményekkel rendelkező kutatók voltak, de helyet adtunk a fiatal doktoranduszoknak vagy a helybelieknek is.

A konferencia munkáját élénk szakmai érdeklődés kísérte, egyetemi oktatók, tanárok, levéltárosok, hallgatók is voltak a közönség sorai között, a nagyszámú érdeklődő mellett. Számszerűsítve, elhangzott összesen 110 előadás (online+offline), a közös plenáris jellegű ülészak közel teltház előtt zajlott, az előadásokat és a szekciók munkáját összesen mintegy 300-an kísérték figyelemmel. A konferencia eredményei a szélesebb szakmai közönség számára is hasznosultak, hiszen a tudományos, tájékoztató- és a szakmai előadások sok új ismeretet és szakmai eredményt is szolgáltatottak. A rendezvény társszervezői: Károli Gáspár Református Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar, Budapest, Debreceni Egyetem, Egészségügyi Kar, Nyíregyháza, Hatvani István Szakkollégium, Debrecen, Fényes Elek

Szakkollégium, Nagyvárad voltak, míg a támogatók az Érintő Egyesület, Bethlen Gábor Alap volt.

A konferenciáról jó visszajelzés érkezett, a résztvevők, valamint az előadók részéről egyaránt, hiszen az interaktív viták, valamint a jó hangulat végig meghatározta az eseménydús napot.

A közösségi összefogással létrejövő program fenntarthatósága biztosítottnak tűnik, hiszen például már meghatároztuk a rendezvény jövő évi időpontját (2024. november 8.) és általános kereteit. Remélhetőleg a jövőben még sok hasonlóan sikeres nagyszabású rendezvényben lesz része a partiumi magyar tudomány művelőinek.

Végezetül itt is megköszönjük a segítséget a szervezésben, illetve a rendezvény sikeréhez hozzájáruló anyagi támogatást.

Nagyvárad, 2023. november 12.

A szervezőbizottság nevében
Dr. Fleisz János
a Sapientia Varadiensis Alapítvány
elnöke